DORP STAD & LAND

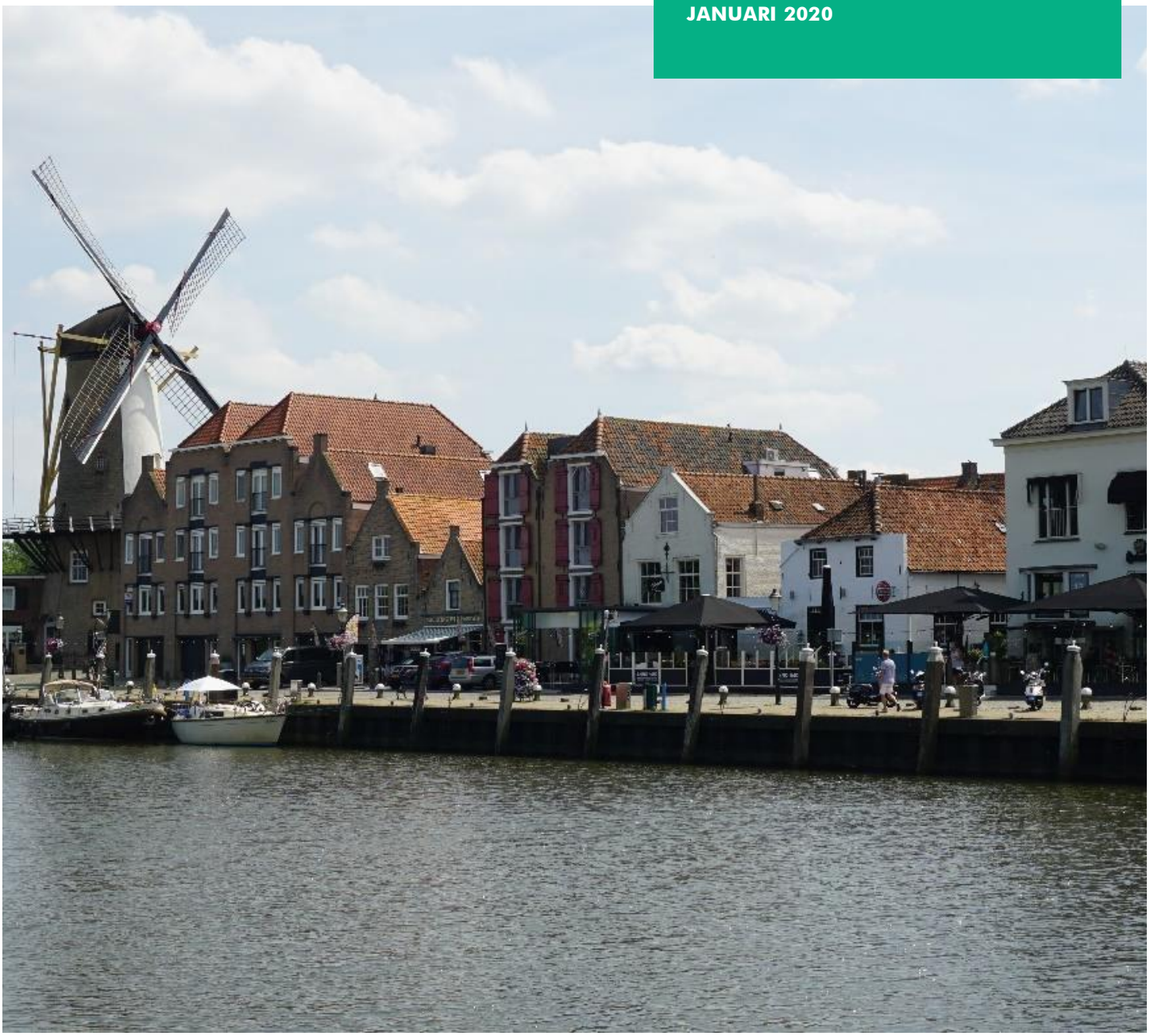
BELEID ZONNEPANELEN

VOOR MONUMENTEN EN BESCHERMD STADSGEZICHT WILLEMSTAD



GEMEENTE MOERDIJK

JANUARI 2020





Luchtfoto Willemstad, beeld: Google Maps

COLOFON

Dit beleid is in opdracht van gemeente Moerdijk opgesteld door Dorp, Stad en Land

Auteurs : Dorp Stad en Land Cultuurhistorie : M. Couperus, W. van Nieuwland e.a.
Tekeningen ©: Dorp, Stad en Land, W. van Nieuwland
Beeld ©: Dorp, Stad en Land, tenzij anders vermeld.

© Dorp, Stad en Land 2019

gemeente Moerdijk

DORP STAD & LAND

Groothandelsgebouw
Stationsplein 45A
Postbus 29129
3001 GC Rotterdam
T 010 - 280 94 45
E info@dorpstadenland.nl
I www.dorpstadenland.nl

INHOUDSOPGAVE

Inleiding 4

Actuele ontwikkelingen duurzaamheid 6

Lees– en toetsinstructie 8

Gebiedsindeling Willemstad 9

Uitgesloten objecten 10

10 algemene uitgangspunten voor het plaatsen van zonnepanelen 11

Criteria zonnepanelen in het Beschermd Stadsgezicht Willemstad: gebied A 12

Criteria zonnepanelen in het Beschermd Stadsgezicht Willemstad: gebied B 14

Criteria zonnepanelen in het Beschermd Stadsgezicht Willemstad: gebied C 16

Zonnepanelen op monumenten in de gemeente Moerdijk: criteria D 18

Voorbeelden 20

Bijlage 1: deelgebieden binnen het bestemmingplan: onderscheid naar cultuurhistorische waarden 1 t/m 4 22

Bijlage 2: deelgebieden binnen het bestemmingsplan 23

Bijlage 3: cultuurhistorische waardenkaart 24

Bijlage 4: begrenzingskaart Beschermd Stadsgezicht Willemstad 25

Bijlage 5: beleidskaart zonnepanelen Willemstad 26

Bijlage 6: lijst van uitgesloten objecten 28

INLEIDING

Zonne-energie en zonnepanelen staan sterk in de belangstelling in Nederland. Hoewel het product en de toepassing ervan al lang bestaan is de aandacht ervoor groot. Via de overheid, energiebedrijven,
installateurs en ook het internet nemen burgers steeds meer kennis van de technische en financiële mogelijkheden van de toepassing van zonnepannelen. En dat blijft niet zonder gevolgen.

Ook bij de gemeente Moerdijk leidt dit tot stijgende aantallen aanvragen voor zonnepanelen. De praktijk leert alleen dat plaatsing op basis van het huidige beleid vaak niet mogelijk is bij monumenten en binnen het beschermde stadsgezicht, omdat de regelgeving daarvoor onvoldoende ruimte biedt. De gemeente heeft Dorp, Stad en Land daarom gevraagd te kijken of een actualisering van het beleid voor
zonnepanelen in beschermd gebied en bij monumenten mogelijk is, met als doel het duurzaamheidsbeleid van de gemeente duidelijker en meer herkenbaar vorm te geven. De nieuwe criteria uit deze notitie zijn een lokale aanzet voor die actualisering.

OP ZOEK NAAR NIEUWE UITGANGSPUNTEN

Zonnepanelen ontwikkelen zich snel, maar de inpassing ervan in een dakvlak blijft altijd goed zichtbaar, zoveel is duidelijk. Het gaat dan onder meer om het volgende:

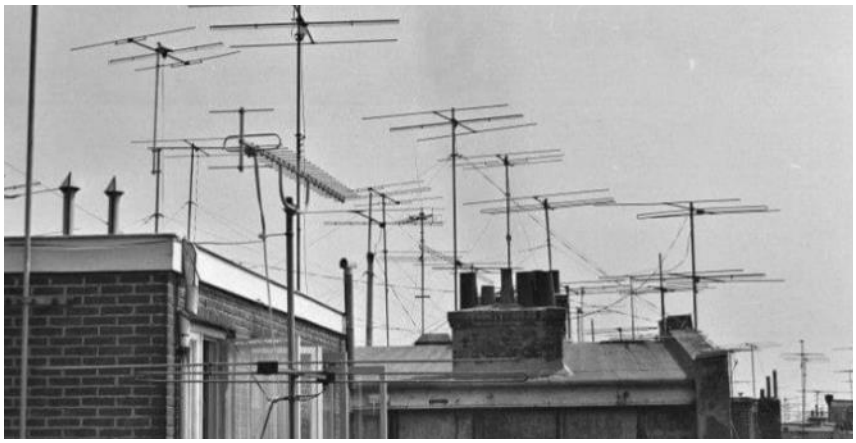
- Zonnepanelen wijken in kleur meestal duidelijk af van het onderliggend dakvlak; zeker in Willemstad met veel rode pannendaken, is dit van belang
- Zonnepanelen hebben een spiegelend (glas)oppervlak dat (zon)licht weerkaatst
- Door dakdoorbraken en dakkapellen heen ontstaan grillige vormen van paneelvlakken
- Individuele zonnepanelen verstoren in bouwblokken de grotere samenhang van dakvlakken



Vaak zijn zonnepanelen daarom niet gewenst, ze worden simpelweg ook niet “mooi” genoeg gevonden. Maar in een tijd van duurzaam beleid is dat misschien toch niet meer het enige argument. Het gaat er toch vooral om dat de plaatsing ervan zo min mogelijk storend is in het stadsbeeld. Dat geeft een mogelijkheid voor een accentverschuiving in de benadering: van per definitie panelen uitsluiten naar panelen toestaan waar dat binnen duidelijke afspraken mogelijk is.

OMKEERBARE EN TIJDELIJKE OPLOSSINGEN

Er kan binnen deze visie ook meer rekening gehouden worden met het feit dat plaatsing van panelen later ook heel eenvoudig weer ongedaan kan worden gemaakt om welke reden dan ook: de feitelijke en blijvende schade aan de onderliggende bestaande monumentale daken kan dan beperkt zijn.



TV-antennes domineren de daken in de jaren '60

Deze situatie zou vergeleken kunnen worden met de wouden van dakantennes die in de jaren '60 overal het dakbeeld van onze steden bepaalden: omdat heel Nederland televisie wilde kijken en omdat er nog geen beter alternatief was, werd de goed zichtbare schade aan het dakenbeeld maar voor lief genomen. Maar die schade bleef uiteindelijk niet: door de kabeltelevisie verdwenen de antennes jaren later weer gewoon van de daken. Met de schotelantennes van de jaren '90 ging het net zo.
En dat zou over decennia ook weer kunnen gebeuren met de voor ons nu nog zo "nieuwe" zonnepanelen.

DE KERN VAN HET NIEUWE BELEID

Zonnepanelen meer toestaan waar dat kan en blijven uitsluiten waar dat moet.

Dat betekent :

- Het accepteren van zonnepanelen als onderdeel van het duurzaamheidsbeleid van de gemeente Moerdijk
- Het beperken van de verstoring van het dakbeeld in een monumentale omgeving als het beschermd gezicht
- Het centraal stellen van aandacht voor de soort, ordening, maat en locatie van panelen
- Dat panelen bij verwijdering zonder beschadiging aan het dak weggehaald kunnen worden (reversibele plaatsing)
- Enkel in bijzondere, benoemde gevallen panelen echt volledig uitsluiten

DEFINITIE

Onder "zonnepanelen" wordt in dit beleid verstaan: zonnepanelen, watergedragen zonnecollectoren, heatpipes en daglichtpanelen.

ACTUELE ONTWIKKELINGEN DUURZAAMHEID

DUURZAAMHEID IN MOERDIJK

Volgens het Klimaatakkoord van Parijs moet in 2030 zeventig procent van onze energie van hernieuwbare bronnen komen. Woningen gaan geleidelijk van het gas af en de vraag naar elektriciteit wordt groter doordat we steeds meer apparaten krijgen. Zonne-energie heeft een steeds groter aandeel in de duurzame energieopwekking.
De gemeente Moerdijk draagt hier actief aan bij en wil het gebruik van duurzame energie stimuleren. Het nu voorgestelde beleid voor zonnepanelen past dan ook binnen de geformuleerde uitgangspunten van het Energieprogramma 2020.

Om het investeren in zonnepanelen voor de bewoners aantrekkelijker te maken biedt de gemeente een Stimuleringslening aan. Dit is een lening met aantrekkelijke voorwaarden en een lage rente, bedoeld voor verbetermaatregelen bij de woning op het gebied van duurzaamheid, veiligheid en/of levensloopbestendigheid. Daaronder vallen ook zonnepanelen.

De Stichting Energie Transitie Moerdijk (STEM) zet zich in om binnen de gemeente de discussie over de energietransitie kracht bij te zetten.
Door bewoners is de organisatie Energiek Moerdijk opgezet. Deze groep realiseert projecten voor het opwekken van duurzame energie voor de bewoners van de gemeente. Energiek Moerdijk helpt bewoners of eigenaren van bedrijfspanden met het verduurzamen van hun pand, bijvoorbeeld door middel van een Energiescan.[1]

DUURZAAMHEID VOOR EEN WONING IN DRIE STAPPEN: DE TRIAS-ENERGETICA

Bij duurzaamheid gaat het niet alleen over zonnepanelen op het dak, een warmtepomp op zolder, of isolatie van buitenmuren. Er zijn veel meer duurzaamheidsaspecten die samen een grote rol spelen. Juist bij monumenten kan het goed zijn om die samenhang in een bredere afweging te bezien.

Een van de middelen daarbij kan de “Trias Energetica” zijn. Dit schema toont hoe bij verduurzamingsvragen drie kernuitgangspunten naast elkaar bestaan in een groter verband van doelen en middelen. Het gaat dan om de vraag naar energie, de winning ervan en het efficiënt gebruik ervan zonder verlies en verspilling. Binnen een goed beleid of een verduurzamingsvoorstel voor monumenten kunnen de drie nooit los van elkaar gezien worden. In het schema zijn drie kernuitgangspunten weergegeven.

1. BEPERK UW ENERGIEVRAAG EN VOORKOM ONNODIGE VERSPILLING VAN ENERGIE

De meest snelle, betaalbare en productieve wijze om aan duurzaamheid te werken is het beperken van de energievraag. Het aanpassen van de binnentemperatuur, het compartimenteren van de woning in warmere en koelere zones, bijvoorbeeld door deuren dicht te houden en een intelligente temperatuurregeling levert een belangrijke afname van de vraag naar warmte verminderen. Maar ook het afdichten van kieren bij ramen en deuren en stevige gordijnen zorgen voor minder verspilling.

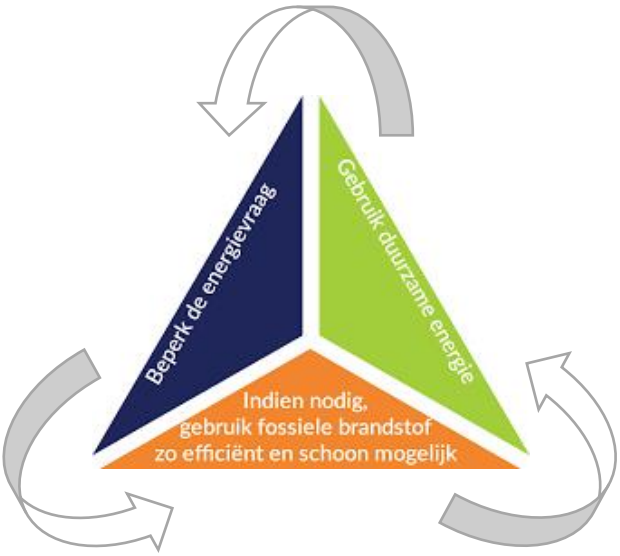
[1] Meer lezen? Kijk op: moerdijk.nl/Stimuleringslening en energiekmoedijk.nl

2. WIN EN GEBRUIK ENERGIE ZO DUURZAAM MOGELIJK

Het tweede aspect is het gebruik van duurzame energie, zoals zonne-energie, windenergie, biomassa, bodemwarmte en waterkracht. Zonnepanelen of –collectoren, warmtepompen zijn ook bij monumenten goed toe te passen. Maar denk ook aan eenvoudigere oplossingen, zoals het kiezen van een duurzame energieleverancier, of collectieve energievoorzieningen op andere locaties.

3. GEBRUIK EINDIGE GRONDSTOFFEN EFFICIËNT EN VOORKOM ENERGIEVERLIEZEN

Wanneer toch fossiele brandstoffen gebruik wordt gemaakt, is het van belang deze eindige brandstoffen zo efficiënt mogelijk te gebruiken. Het vernieuwen van verouderde installaties verhoogt het rendement en nieuwe technologieën zullen steeds efficiënter omgaan met energie.[2]



DUURZAAMHEID & ERFGOED: ONTWIKKELINGEN EN COLLECTIEVE OPLOSSINGEN

Zonne-energie kan op verschillende manieren worden gebruikt. Zonnecollectoren zijn voor het verwarmen van water en zonnepanelen voor het opwekken van elektriciteit. Er zijn twee soorten zonnepanelen verkrijgbaar met verschillende kenmerken en eigenschappen: de monokristallijn zwarte panelen zijn donker en egaal van kleur. De polykristallijn lichter blauwe zonnepanelen vallen meer op door een helder blauwe kleur, zichtbare kristallen en glimmende randen en draden in het vlak; om die reden zijn deze panelen op monumenten niet wenselijk. Nieuwe ontwikkelingen die spelen zijn bijvoorbeeld zonnepanelen geïntegreerd in dakpannen, printbare zonnecellen en gekleurde zonnecellen. Deze nieuwe ontwikkelingen worden nog niet op grote schaal toegepast en zijn niet altijd even geschikt voor monumenten.

Voor het behouden van de monumentale waarden en historisch materiaal van de kap is het van belang het dak van het monument zo veel mogelijk te ontzien. Zonnepanelen kunnen bijvoorbeeld op het achtererf of op bijgebouwen worden geplaatst. Een alternatief voor monumenteigenaren zijn de collectieve initiatieven. Een bijkomend voordeel is dat collectieve zonnepanelen financieel vaak voordeliger in aanschaf zijnen het rendement hoger.

2 Meer lezen? Kijk op restauratiefonds.nl, groenegrachten.nl of stichtingerm.nl

LEES- EN TOETSINSTRUCTIE

Om de monumentale waarden van een pand, of beschermd stadsgezicht optimaal te behouden is het van belang dat eventuele introductie van zonnepanelen in een monumentomgeving met zorg gebeurt. Niet alle panden lenen zich even goed voor zonnepanelen. Een lijst met uitgesloten gebouwtypen vindt u in de bijlage.



Voor panden waarop zonnepanelen onder voorwaarden wel mogelijk zijn levert dit beleidskader duidelijke criteria op vijf verschillende niveaus, van algemeen tot gebiedsspecifiek.

CRITERA	TOELICHTING	PAGINA
	Uitgesloten objecten	10
	10 algemene uitgangspunten gelden voor het plaatsen van zonnepanelen, die gelden voor alle aanvragen voor monumenten in de gemeente Moerdijk en alle panden binnen het beschermd stadsgezicht Willemstad	11
A	Een aparte set toetsingscriteria voor zonnepanelen (op niet-monumenten) in het beschermd stadsgezicht Willemstad: gebied A	12
B	Een aparte set toetsingscriteria voor zonnepanelen (op niet-monumenten) in het beschermd stadsgezicht Willemstad: gebied B	14
C	Een aparte set toetsingscriteria voor zonnepanelen (op niet-monumenten) in het beschermd stadsgezicht Willemstad: gebied C	16
D	Een aparte set toetsingscriteria voor alle Gemeentelijke en Rijksmonumenten in Moerdijk (ook in Willemstad)	18

GEBIEDSINDELING WILLEMSTAD

Het beschermd stadsgezicht Willemstad is verdeeld in drie gebieden waar in verschillende mate de zichtbaarheid van zonnepanelen is toegestaan. In elk gebied geldt een eigen set criteria. Voor de volledige beleidskaart zonnepanelen, zie pagina 26.

Gebied A (rood): Voorstraat, Benedenkade, Bovenkade, Rozemarijnstraat, Raadhuisstraat, Vossehol, Kerkring, Landpoortstraat en de Hofstraat. En gedeeltelijk: Molenpad, Achterstraat, Voorstraat. Voor toelichting en uitgangspunt, zie pagina 12.

Gebied B (oranje): ten dele: Groenstraat, Achterstraat en Molenpad. Zie bijlage 5 voor de gebiedskaart. Voor toelichting en uitgangspunt, zie pagina 14.

Gebied C (geel): Prins Mauritsstraat, Kazernestraat, Willem de Zwijgerlaan, In de Veste, Grimhoek, Jan van Glymesstraat en het beschermd stadsgezicht buiten de vesting. Voor toelichting en uitgangspunt, zie pagina 16.

Deze gebiedsindeling is afwijkend van de reeds aanwezige deelgebieden uit het bestemmingsplan “Vesting Willemstad” (p.23) en de cultuurhistorische waardenkaart (p.24). Deze kaarten zijn opgezet vanuit andere uitgangspunten.

Volgens het bestemmingsplan “Vesting Willemstad” is Willemstad opgedeeld in 24 stedenbouwkundige deelgebieden. Deze gebieden zijn gekoppeld aan de gebiedsindeling zoals in dit zonnepanelenbeleid opgesteld, zie pagina 22 voor het overzicht.



UITGESLOTEN OBJECTEN

De navolgende objecten en structuren hebben een bijzondere en soms unieke cultuurhistorische betekenis binnen de collectie van de gemeente Moerdijk. Om die reden levert het plaatsen van zonnepanelen op deze objecten, in welke vorm en omvang ook, een te grote aantasting van de monumentwaarden.

Plaatsing van zonnepanelen wordt daarom formeel uitgesloten, ook aan de eventueel niet zichtbare zijden. Van dit principe zal, mede gelet op de belangrijke precedentwerking, niet afgeweken kunnen worden. Alleen in zeer uitzonderlijk gevallen kan er, mits er duidelijk sprake is van een bijzondere situatie die dat rechtvaardigt, in nauw overleg met de gemeente en de monumentencommissie nog gezocht kunnen worden naar een (deel)oplossing.

Bij de volgende typen objecten en structuren zijn zonnepanelen formeel uitgesloten binnen het gehele gemeentelijke gebied:
Het betreft hier objecten waar door hun bovenlokale én lokale betekenis, uitstraling en specifieke massavorm geen wijziging in het beeld gewenst is.

In aanvulling op deze lijst geldt dat per kern ook bij individuele objecten zonnepanelen formeel kunnen zijn uitgesloten (zie bijlage 6).
Het betreft hier objecten die door hun uniciteit, specifiek gebruik, ligging, massa-opbouw of architectuur als individueel object geen zonnepanelen verdragen.

OBJECT	TOELICHTING
Molens	Gebouw, erf, evt. bijbehorend woonhuis en bijgebouwen (ensemble)
Kerken	Hoofddak en torenspits
Kloosters	Hoofddaken, kapel, evt. torenpits
Forten en andere militaire objecten	Hoofdbebouwing, omwalling, aardwerken, landschappelijke delen
Stadhuizen	De vooroorlogse stadhuizen van voor WOII van de oorspronkelijke deelgemeenten
Historische waterhuishoudingobjecten	Sluizen, gemalen, peilhuis
Grote solitaire villa's	Voor zover Rijks- en gemeentelijke monumenten van voor WOII
De vestingwerken van Willemstad	Vestingwal als geheel bezien inclusief taluds aan beide zijden, de zeven bastions en overige vestingwerken
Bastions Holland en Groningen	Willemstad, deze bastions als geheel inclusief de daar aanwezige militaire bebouwing
Kerkhoven	Voor wat betreft de kenmerkende hoofdbebouwing, graven, monumenten en groenstructuren
Fabrieksschoorstenen	Vrijstaand of kenmerkend deel van een complex
Beschermde natuurgebieden	Voor wat betreft plaatsing in het landschap

10 ALGEMENE UITGANGSPUNTEN VOOR HET PLAATSEN VAN ZONNEPANELEN

De volgende algemene uitgangspunten gelden altijd bij het plaatsen van zonnepanelen op monumenten in de gemeente Moerdijk en beschermd stadsgezicht Willemstad:

1. In alle situaties wordt de kap van het hoofdvolume zo veel mogelijk gemeden. Mogelijkheden kunnen worden gezocht op het achtererf, op ondergeschikte (platte) daken of daken van aan- en bijgebouwen. Wellicht zouden in sommige gevallen voor particuliere ook collectieve zonnedaken of zonneweides een oplossing voor verduurzaming kunnen bieden.
2. Zonnepanelen worden boven op de dakbedekking geplaatst, zodat bij later verwijderen weer een ongeschonden dakvlak zichtbaar wordt.
3. Zonnepanelen aan gevels of in voortuinen zijn niet toegestaan.
4. Zonnepanelen op schuine daken worden in dezelfde hellingshoek als het dakvlak geplaatst.
5. Zonnepanelen worden in een rechthoekige vorm gelegd. Getrapte, onderbroken of asymmetrische vormen (bijvoorbeeld rond dakramen en dakdoorvoeren) zijn niet toegestaan.
6. Bij meerdere zonnepanelen op één dakvlak worden de panelen allemaal in dezelfde richting geplaatst (alle panelen horizontaal of verticaal).
7. Het toepassen van verschillende formatie, typen en fabricaten zonnepanelen op één dakvlak is niet toegestaan.
8. Zonnepanelen worden geheel in een donkere matzwarte kleur uitgevoerd. Blauwe panelen en panelen met zilverkleurige randen zijn niet toegestaan.
9. Op een aantal bijzondere beeldbepalende gebouwen zijn zonnepanelen expliciet niet toegestaan, zie bijlage 6.

10. **Los van deze algemene uitgangspunten gelden er ook aanvullende gebiedscriteria (A, B, of C) en een aparte set criteria voor monumenten (D), die meer gedetailleerde regels geven voor de plaatsing en afmeting van panelen.**



Het verschil tussen zwarte en blauwe zonnepanelen met zilverkleurige rand is hier goed zichtbaar : Zwarte panelen creëren een veel rustiger beeld

CRITERIA ZONNEPANELEN IN HET BESCHERMD STADSGEZICHT WILLEMSTAD: GEBIED A

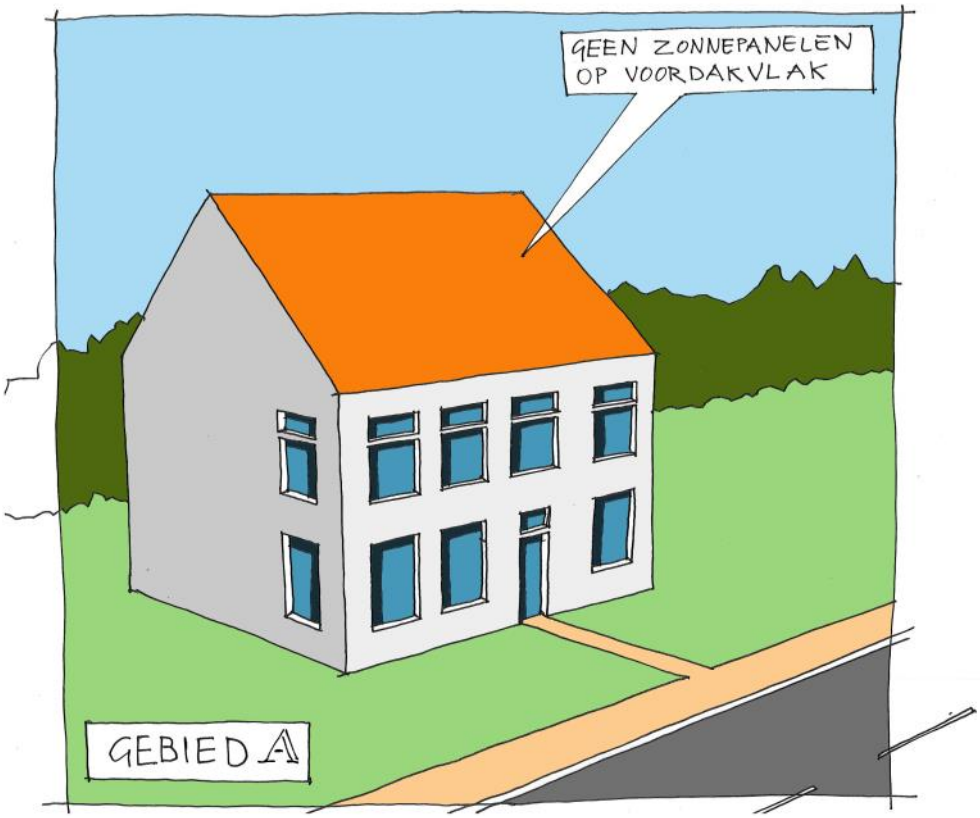
Gebied A: Voorstraat, Benedenkade, Bovenkade, Rozemarijnstraat, Raadhuisstraat, Vossehol, Kerkring, Landpoortstraat en de Hofstraat. En gedeeltelijk: Molenpad, Achterstraat, Voorstraat.

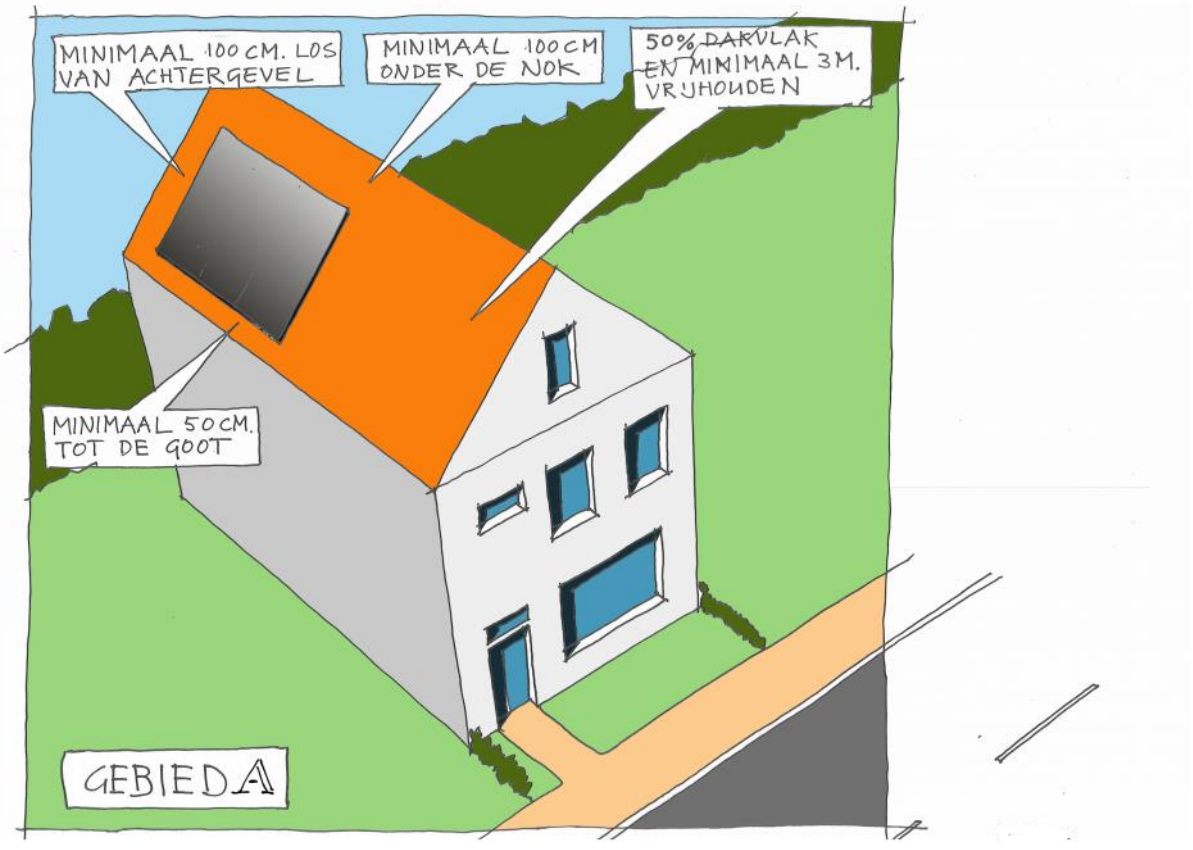
Toelichting: Dit betreft een gebied met de hoogste cultuurhistorische waarden. De Waterpoort bij de haven en de Landpoortstraat zijn de historische toegangen van de vesting. Het beeld op de vesting Willemstad vanaf deze toegangswegen is van hoge waarde. Het dakenlandschap van Willemstad vanaf deze wegen dient zo veel mogelijk in tact te worden gelaten. De Voorstraat verbindt de twee belangrijkste functies van de stad: de haven en de kerk. Aan het havengebied, de Kerkring en de Voorstraat staan de oudste panden van Willemstad.

Uitgangspunt: zonnepanelen mogen niet zichtbaar zijn vanuit de openbare ruimte. Zonnepanelen dienen zowel te voldoend aan de 10 algemene uitgangspunten (p. 11), als onderstaande criteria.

TOETSINGSCRITERIA:

1. Zonnepanelen op het voordakvlak (van alle kapvormen) zijn niet toegestaan.
2. Zonnepanelen op achterdakvlakken die vergunningsplichtig zijn en zichtbaar zijn vanuit de openbare ruimte, zijn met vergunning toegestaan onder de volgende voorwaarden:
   a. minimaal 50 cm afstand houden tot de goot
   b. minimaal 100 cm afstand houden tot de nok
   c. minimaal 50 cm afstand houden van bestaande dakdoorbraken (dakkapellen, dakvensters en schoorstenen)
   d. in de onderste helft van het dakvlak zijn geplaatst
3. Zonnepanelen op dwarskappen (nok haaks op de straat) zijn toegestaan, wanneer de panelen niet zichtbaar zijn vanuit de openbare ruimte, niet grenzen aan de openbare ruimte en daarnaast voldoen aan de volgende criteria:
   a. vanaf de achtergevel naar voren zijn geordend
   b. minimaal 100 cm afstand houden tot de achtergevel
   c. niet meer dan 50% van de breedte van het dakvlak innemen, en daarbij ook minimaal 300 cm afstand houden tot de voorgevel
   d. zo veel mogelijk onder in het dakvlak worden geplaatst, met minimaal 50 cm afstand tot de goot
   e. minimaal 100 cm afstand houden tot de nok
   f. rondom 50 cm afstand houden van bestaande dakdoorbraken (dakkapellen, dakvensters en schoorstenen)
   g. uitzondering: op zijdakvlakken grenzend aan openbare ruimte bij hoekpanden zijn geen zonnepanelen toegestaan.
4. Zonnepanelen op platte daken (van hoofd- en bijgebouwen) zijn toegestaan: wanneer de afstand van de zonnepanelen tot de zijkant van het dak minimaal 1 keer de hoogte van de panelen is
5. Zonnepanelen op mansardekappen of andere bijzondere kapvormen vragen een maatwerkoplossing van de erfgoedcommissie





Zonnepanelen op ***dwarskappen*** *zijn toegestaan op voorwaarde dat de zonnepanelen niet zichtbaar zijn vanuit de openbare ruimte.*

CRITERIA ZONNEPANELEN IN HET BESCHERMD STADSGEZICHT WILLEMSTAD: GEBIED B

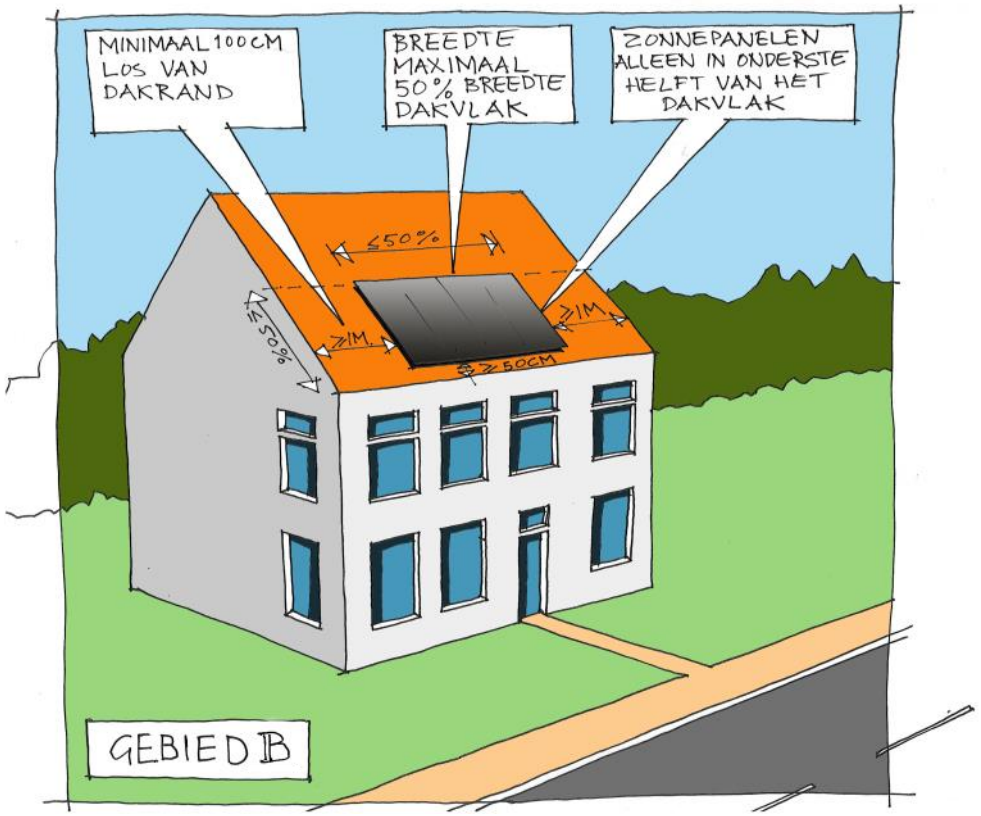
Gebied B: ten dele: Groenstraat, Achterstraat en Molenpad.

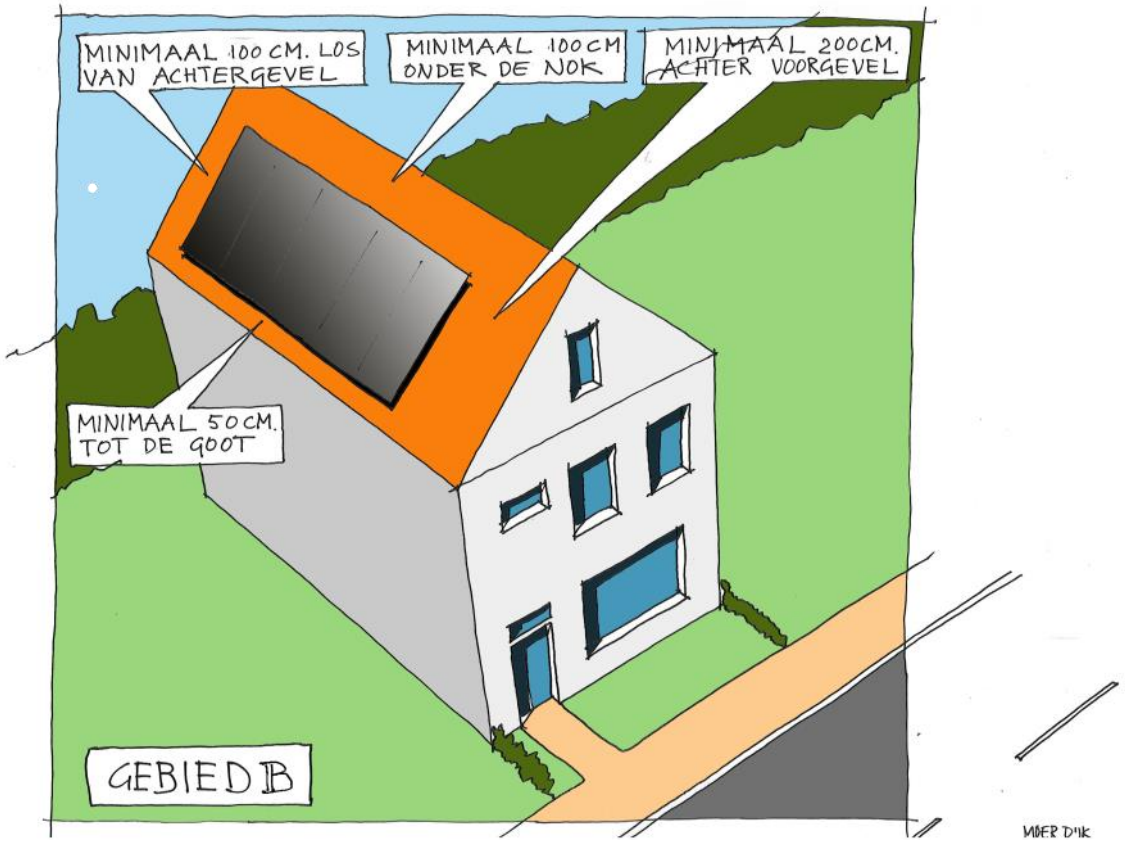
Toelichting: deze straten zijn minder prominent en belangrijk dan in het eerste gebied. In delen van de Groenstraat, Achterstraat en het Molenpad zijn oude panden verdwenen en zijn nieuwe in de plaats gekomen. Het historische karakter van de straten is behouden.
De achterdakvlakken, bijgebouwen en erven van panden aan de Groenstraat en Achterstraat grenzen aan de vestingwal: zichtbaarheid van zonnepanelen vanaf de vestingwal op deze achterdakvlakken wordt toegestaan.

Uitgangspunt: zonnepanelen zijn zo beperkt mogelijk zichtbaar vanuit de openbare ruimte. Zonnepanelen dienen zowel te voldoend aan de 10 algemene uitgangspunten (p. 11), als onderstaande criteria.

TOETSINGSCRITERIA:

1. Zonnepanelen op het voordakvlak zijn toegestaan, wanneer de panelen:
   a. horizontaal geplaatst worden, in de onderste helft van het dakvlak blijven en maximaal 50% van de breedte van het dakvlak innemen
   b. minimaal 100 cm afstand houden tot beide gevels
   c. minimaal 50 cm afstand houden tot de goot
2. Zonnepanelen op achterdakvlakken die vergunningplichtig zijn en zichtbaar zijn vanuit de openbare ruimte, zijn met vergunning toegestaan onder de volgende voorwaarden:
   a. minimaal 50 cm afstand houden tot de goot
   b. minimaal 100 cm afstand houden tot de nok
   c. minimaal 50 cm afstand houden van bestaande dakdoorbraken (dakkapellen, dakvensters en schoorstenen)
3. Zonnepanelen op dwarskappen (nok haaks op de straat) zijn toegestaan, wanneer de panelen niet grenzen aan de openbare ruimte en daarnaast voldoen aan de volgende criteria:
   a. vanaf de achtergevel naar voren zijn geordend
   b. minimaal 100 cm afstand houden tot de achtergevel
   c. minimaal 200 cm afstand houden tot de voorgevel
   d. zo veel mogelijk onder in het dakvlak worden geplaatst, met minimaal 50 cm afstand tot de goot
   e. minimaal 100 cm aftand houden tot de nok
   f. rondom 50 cm afstand houden van bestaande dakdoorbraken (dakkapellen, dakvensters en schoorstenen)
   g. uitzondering: op zijdakvlakken grenzend aan openbare ruimte bij hoekpanden zijn geen zonnepanelen toegestaan.
4. Zonnepanelen op platte daken (van hoofd- en bijgebouwen) zijn toegestaan: wanneer de afstand van de zonnepanelen tot de zijkant van het dak minimaal 1 keer de hoogte van de panelen is
5. Zonnepanelen op mansardekappen of andere bijzondere kapvormen vragen een maatwerkoplossing van de erfgoedcommissie


MINIMAAL 100CM LOS VAN DAKRAND
BREEDTE MAXIMAAL 50% BREEDTE DAKVLAK
ZONNEPANELEN ALLEEN IN ONDERSTE HELFT VAN HET DAKVLAK
≤50%
≥1M.
≥1M.
≥50CM
≤50%
GEBIED B


MINIMAAL 100 CM. LOS VAN ACHTERGEVEL
MINIMAAL 100CM ONDER DE NOK
MINIMAAL 200CM. ACHTER VOORGEVEL
MINIMAAL 50CM. TOT DE GOOT
GEBIED B

CRITERIA ZONNEPANELEN IN HET BESCHERMD STADSGEZICHT WILLEMSTAD: GEBIED C

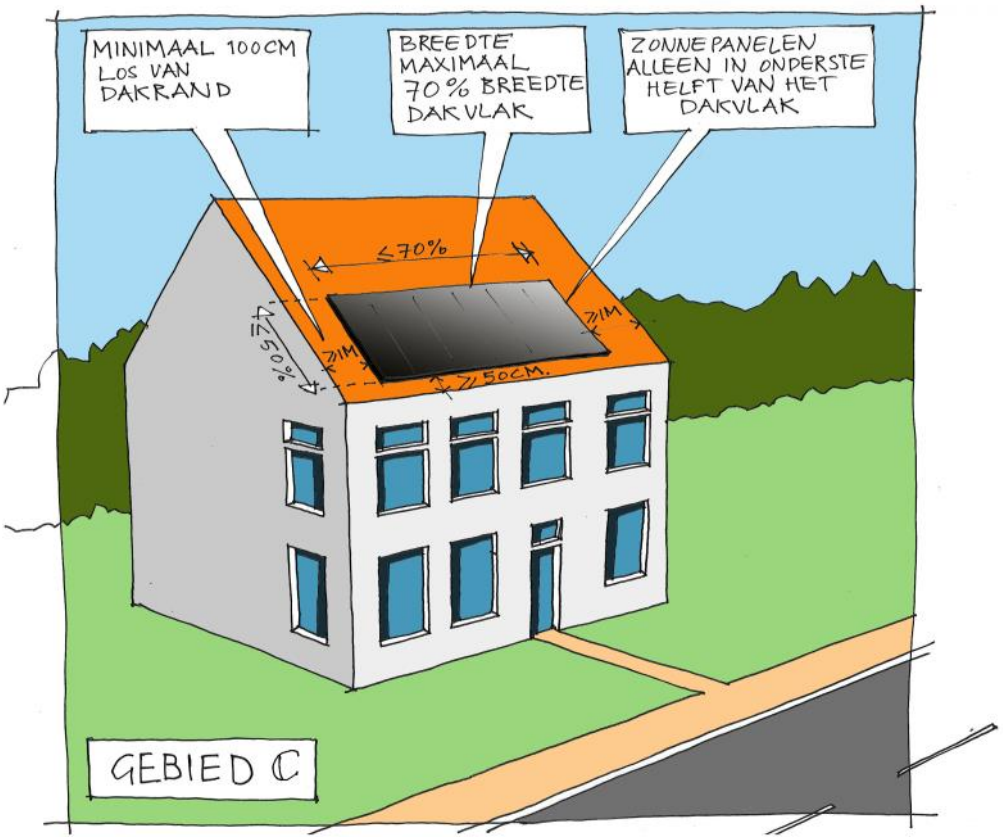
Gebied C: Prins Mauritsstraat, Kazernestraat, Willem de Zwijgerlaan, In de Veste, Grimhoek, Jan van Glymesstraat en het gebied buiten de vesting.

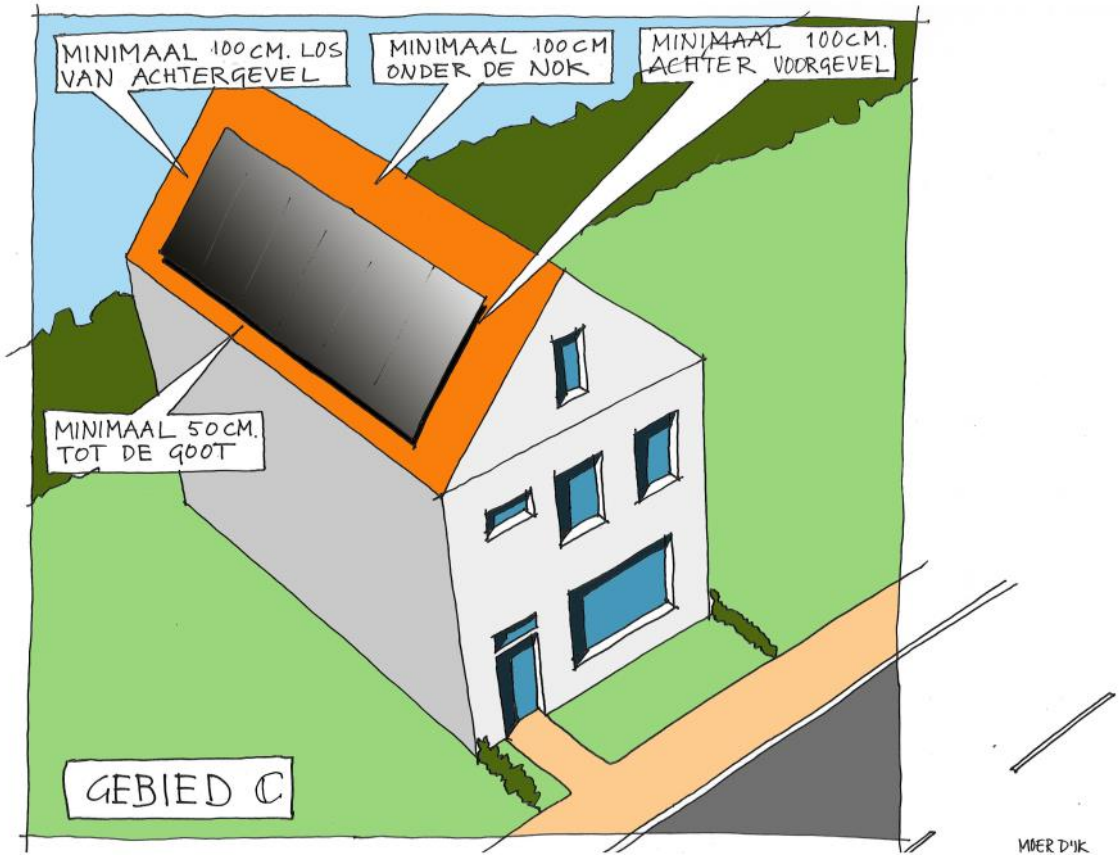
Toelichting: in dit gebied heeft veel vernieuwing in de woningbouw plaatsgevonden, de woningen zijn grotendeels van naoorlogse bouwperiode. Het historische stratenpatroon is in stand gehouden. Omdat de bebouwing hier relatief weinig cultuurhistorische waarde heeft wordt de zichtbaarheid van zonnepanelen hier toegestaan.

Uitgangspunt: in dit gebied mogen zonnepanelen zichtbaar zijn vanuit de openbare ruimte. Zonnepanelen dienen zowel te voldoend aan de 10 algemene uitgangspunten (p. 11), als onderstaande criteria.

TOETSINGSCRITERIA:

1. Zonnepanelen op het voordakvlak zijn toegestaan, wanneer de panelen:
   a. horizontaal geplaatst worden in de onderste helft van het dakvlak en maximaal 70% van de breedte van het dakvlak innemen
   b. verticaal geplaatst worden en minimaal 100 cm afstand houden tot beide gevels en maximaal 30% van de breedte van het dakvlak innemen
   c. minimaal 50 cm afstand houden tot de goot
   d. minimaal 100 cm afstand houden tot de nok
2. Zonnepanelen op achterdakvlakken die vergunningplichtig zijn en zichtbaar zijn vanuit de openbare ruimte, zijn met vergunning toegestaan onder de volgende voorwaarden:
   a. minimaal 50 cm afstand houden tot de goot
   b. minimaal 100 cm afstand houden tot de nok
   c. minimaal 50 cm afstand houden van bestaande dakdoorbraken (dakkapellen, dakvensters en schoorstenen)
3. Zonnepanelen op dwarskappen (nok haaks op de straat) zijn toegestaan, wanneer de panelen:
   a. vanaf de achtergevel naar voren zijn geordend
   b. minimaal 100 cm afstand houden tot de achtergevel
   c. minimaal 100 cm afstand houden tot de voorgevel
   d. zo veel mogelijk onder in het dakvlak worden geplaatst, met minimaal 50 cm afstand tot de goot
   e. minimaal 100 cm aftand houden tot de nok
   f. rondom 50 cm afstand houden van bestaande dakdoorbraken (dakkapellen, dakvensters en schoorstenen)
   g. uitzondering: op zijdakvlakken grenzend aan openbare ruimte bij hoekpanden zijn geen zonnepanelen toegestaan.
4. Zonnepanelen op platte daken (van hoofd- en bijgebouwen) zijn toegestaan: wanneer de afstand van de zonnepanelen tot de zijkant van het dak minimaal 1 keer de hoogte van de panelen is
5. Zonnepanelen op mansardekappen of andere bijzondere kapvormen vragen een maatwerkoplossing van de erfgoedcommissie


MINIMAAL 100CM LOS VAN DAKRAND
BREEDTE MAXIMAAL 70% BREEDTE DAKVLAK
ZONNEPANELEN ALLEEN IN ONDERSTE HELFT VAN HET DAKVLAK
≤70%
≥1M
≥1M
≥50CM.
GEBIED C


MINIMAAL 100CM. LOS VAN ACHTERGEVEL
MINIMAAL 100CM ONDER DE NOK
MINIMAAL 100CM. ACHTER VOORGEVEL
MINIMAAL 50CM. TOT DE GOOT
GEBIED C
MEER D'IK

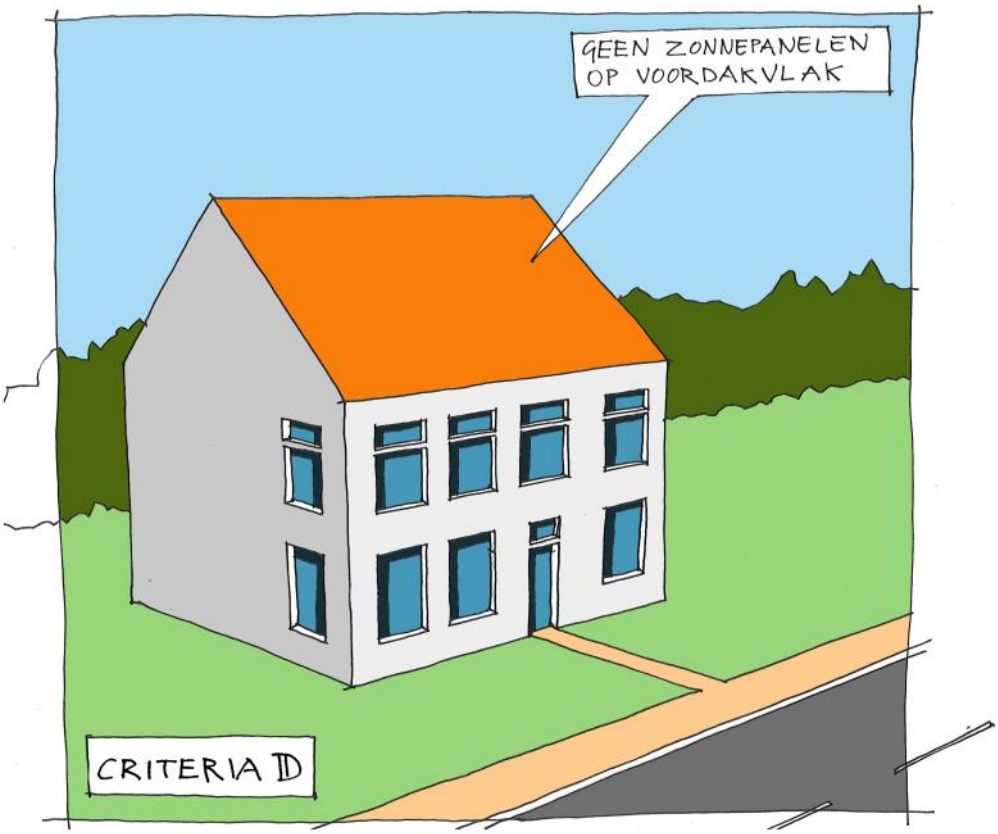
ZONNEPANELEN OP MONUMENTEN IN DE GEMEENTE MOERDIJK: CRITERIA D

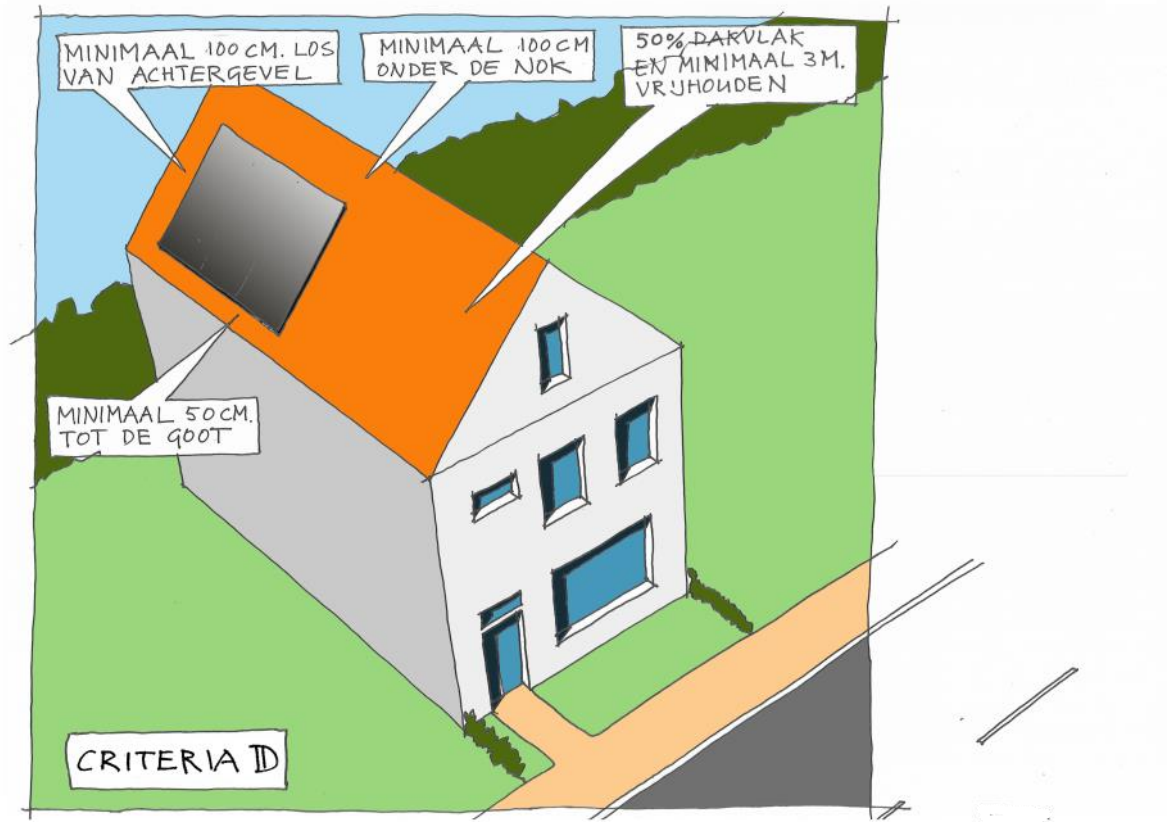
Deze criteria gelden voor rijks- en gemeentelijke monumenten in de gemeente Moerdijk. Deze regels gelden dus ook voor de monumenten in het beschermd stadsgezicht, gebieden A, B, en C.

Uitgangspunt: zonnepanelen mogen niet zichtbaar zijn vanuit openbare ruimte. Zonnepanelen dienen zowel te voldoen aan de 10 algemene uitgangspunten (p. 11), als ondergenoemde criteria.

TOETSINGSCRITERIA:

1. Zonnepanelen op het voordakvlak (van alle kapvormen) zijn niet toegestaan.
2. Zonnepanelen op achterdakvlakken van schuine daken zijn toegestaan wanneer de panelen niet zichtbaar zijn vanuit de openbare ruimte. Tevens gelden de volgende voorwaarden:
   a. minimaal 50 cm afstand houden tot de goot
   b. minimaal 100 cm afstand houden tot de nok
   c. minimaal 50 cm afstand houden van bestaande dakdoorbraken (dakkapellen, dakvensters en schoorstenen)
   d. in de onderste helft van het dakvlak zijn geplaatst.
3. Zonnepanelen op dwarskappen (nok haaks op de straat) zijn toegestaan, wanneer de panelen niet zichtbaar zijn vanuit de openbare ruimte, niet grenzen aan de openbare ruimte (hoekpanden) en daarnaast voldoen aan de volgende criteria:
   a. vanaf de achtergevel naar voren zijn geordend
   b. minimaal 100 cm afstand houden tot de achtergevel
   c. niet meer dan 50% van de breedte van het dakvlak innemen, en daarbij ook minimaal 300 cm afstand houden tot de voorgevel
   d. zo veel mogelijk onder in het dakvlak worden geplaatst, met minimaal 50 cm afstand tot de goot
   e. minimaal 100 cm aftand houden tot de nok
   f. rondom 50 cm afstand houden van bestaande dakdoorbraken (dakkapellen, dakvensters en schoorstenen)
4. Zonnepanelen op platte daken (van hoofd- en bijgebouwen) zijn toegestaan: wanneer de afstand van de zonnepanelen tot de zijkant van het dak minimaal 1,5 keer de hoogte van de panelen is
5. Zonnepanelen op mansardekappen of andere bijzondere kapvormen vragen een maatwerkoplossing van de erfgoedcommissie





*Zonnepanelen op **dwarskappen** zijn toegestaan op voorwaarde dat de zonnepanelen niet zichtbaar zijn vanuit de openbare ruimte.*

VOORBEELDEN BIJ DE CRITERIA



Op sommige markante gebouwen, zoals het Mauritshuis, zijn panelen te beeldverstorend en daarom niet toegestaan. De volledige lijst met uitgesloten objecten is te vinden in bijlage 6.



Bij de entrees van de vesting Willemstad wordt ingezet op behoud van het karakteristieke beeld. Om die reden zijn panelen op hoekpanden grenzend aan de openbare ruimte uitgesloten.

Voorbeeld behorend bij Gebied A, criterium 4.



Zonnepanelen op dwarsvlakken in gebied A zijn niet toegestaan, wanneer de panelen zichtbaar zijn vanuit de openbare ruimte (criterium 4). Hiermee wordt het zicht op Willemstad vanaf de entree gaaf behouden.



In gebieden binnen het Beschermd Stadsgezicht met lagere cultuurhistorische waarden wordt meer zichtbaarheid van panelen toegestaan (criteria gebied C).

Bijlage 1:

DEELGEBIEDEN BINNEN HET BESTEMMINGSPLAN: ONDERSCHEID NAAR CULTUURHISTORISCHE WAARDEN 1 T/M 4

DEELGEBIEDEN BINNEN BESTEMMINGSPLAN		CULTUURHISTO-RISCHE WAARDE	GEBIEDSCRITERIA
1	Kerk met kerkhof	CH1	Geen panelen toegestaan
2	Achterstraat, individuele lintbebouwing	CH2	A en B
3	Parkeerplaats	CH4	B
4	Achterstraat, jonge invulling (kleinschalig)	CH4	A
5	Oude Haven	CH1	A
6	Herenhuis met tuin	CH1	A
7	Achterstraat, jonge invulling (rijwoningen)	CH3	B
8	Achterstraat, bebouwing met kleine huizenblokken (2)	CH4	B
9	Inbreiging (jonge invullingen (2)	CH4	C
10	Kerkring met oude uitlopers, later ingevuld	CH3	B en C
11	Villabebouwing	CH3	B
12	Inbreiding, rijwoningen (1)	CH3	C
13	Voorstraat	CH1	A
14	Voormalig kazerneterrein, nu woonhof	CH4	C
15	Havenbuurt	CH1	A
16	Vestingwerken	CH1	Geen panelen toegestaan
17	Kerkring met oude uitlopers	CH2	A en B
18	Contrescarp met omgrachting	CH1	Geen panelen toegestaan
19	Vestinggracht	CH1	Geen panelen toegestaan
20	Dijkzone	CH2	Geen panelen toegestaan
21	Zone buiten de vesting	CH4	Geen panelen toegestaan
22	Dijkzone	CH2	Geen panelen toegestaan
23	Achterstraat, bebouwing met kleine huizenblokken (1)	CH2	B
24	Achterstraat, individuele lintbebouwing	CH3	B

Bijlage 2:

DEELGEBIEDEN BINNEN HET BESTEMMINGSPLAN

Kaart afkomstig uit bestemmingsplan Willemstad



Bijlage 3:

CULTUURHISTORISCHE WAARDENKAART

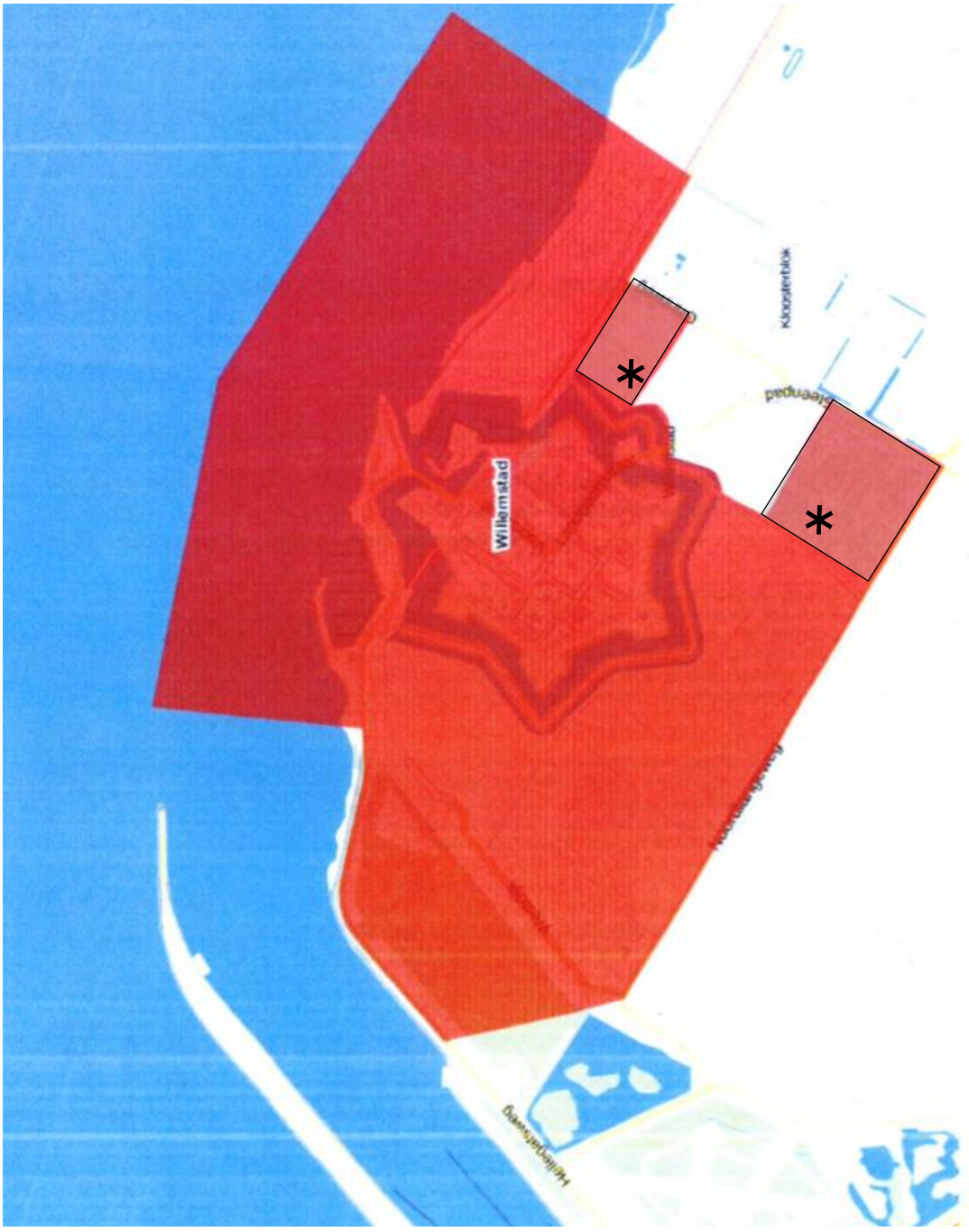
Kaart behorend bij bestemminsplan Vesting Willemstad



Bijlage 4:

BEGRENZINGSKAART BESCHERMD STADSGEZICHT WILLEMSTAD

Kaart behorend bij het Rijksbeschermd Stadsgezicht Willemstad



Vooruitlopend op beleidsmatig voorgenomen aanpassingen van deze kaart vallen de twee hierboven met * gemerkte gebieden niet onder het Beschermde Stadsgezicht van Willemstad.

BIJLAGE 5: BELEIDSKAART ZONNEPANELEN WILLEMSTAD

Binnen de Vesting worden drie zones A, B en C onderscheiden met elk eigen beleid voor zonnepanelen.

Op sommige objecten zijn geheel géén zonnepanelen toegestaan: Zie voor een overzichtslijst bijlage 6.



Gebied A: Rood: Géén zonnepanelen zichtbaar vanuit openbaar gebied; tevens gelden gebiedscriteria
Gebied B: Oranje: Beperkte mogelijkheden voor zichtbare panelen mits binnen gebiedscriteria passend
Gebied C: Groen: Zonnepanelen zichtbaar mogelijk mits binnen alle gebiedscriteria passend
Essentiele stedelijke kern-ruimten in de vesting: géén zichtbare panelen toegestaan

Gebied D: Binnen en buiten de Vesting geldt voor eventuele plaatsing van zonnepanelen op alle Rijksmonumenten en Gemeentelijke monumenten een specifiek objectgebonden beleid, zoals weergegeven in Gebiedscriteria D.



Bijlage 6:

LIJST UITGESLOTEN OBJECTEN

Op alle hieronder genoemde objecten zijn zonnepanelen uitgesloten gelet op de bijzondere cultuurhistorische waarden. Criteria D zijn hier dus niet van toepassing.

Kern	Adres	Object	Type	Sta-tus
Fijnaart	Kerkring 1	Nederlands-Hervormde kerk	Religieus gebouw	RM
Fijnaart	Fortweg 1	Fort Sabina-complex inclusief sluis	Verdedigingswerken	RM
Fijnaart	Oude Heijningsedijk 54	Fort Oranje	Woonhuis	RM
Fijnaart	Wilhelminastraat 64	Gereformeerde kerk	Religieus gebouw	GM
Heijningen	Hoge Heijningsedijk 4	Watersnoodmonument	Herdenkingsmonument	GM
Heijningen	Veluwestraat 1 en 2	Noorse woningen (2 onder 1 kap)	Woning	GM
Klundert	Kerkring 1	Toegangshek Nederlands-Hervormde kerk	Erfafscheiding	RM
Klundert	Tonsedijk 27	Vlasroterij aan de Ton	Industrie / vlasroterij	RM
Klundert	Molenstraat 31	R.K. Heilige Johannes de Doper kerk	Religieus gebouw	GM
Klundert	ongeadresseerd	Vestingwerken Klundert	Verdedigingswerken	RM
Klundert	Stadhuisring	Stadhuis Klundert	Bestuursgebouw	RM
Langeweg	De Langeweg 46	Voorm. Mariaschool	Schoolgebouwen	GM
Langeweg	De Langeweg 48	Voorm. Zusterklooster	Religieus gebouw	GM
Langeweg	Kloosterlaan 6, 8 en 10	Heilige Hartkerk en Kapucijnenklooster	Religieus gebouw	GM
Moerdijk	Wilhelminaplein 1	Nederlands-Hervormde kerk	Religieus gebouw	RM
Moerdijk	Steenweg 41	Voorm. Zusterklooster	Religieus gebouw	GM
Moerdijk	Steenweg 49	Klokkentoren R.K. St. Stephanuskerk	Religieus gebouw	GM
Noordhoek	Bisschop Hopmansstraat 3	Kerk	Religieus gebouw	RM
Oudemolen	Oudemolensedijk 16	Windkorenmolen	Molen	RM
Standdaarbuiten	Veerstraat 18/20	Suikerdepot	Industrie	RM
Standdaarbuiten	Barlaaksedijk ongenummerd	Gemaal de Keenesluis	Waterwerken	GM
Standdaarbuiten	Havenstraat 7	N.H. kerk	Religieus gebouw	GM
Standdaarbuiten	Markt 25	R.K. Johannes de Doperkerk	Religieus gebouw	GM
Willemstad	Benedenkade 2	Peilhuis	Waterwerken	RM
Willemstad	Benedenkade 4	Wachthuis bij waterpoort	Verdedigingswerk	RM
Willemstad	Benedenkade 6	Arsenaal	Verdedigingswerk	RM
Willemstad	Bovenkade 11	Stellingkorenmolen d'Orangemolen	Molen	RM

Willemstad	Helsedijk 85	Fort de Hel	Verdedigingswerk	RM
Willemstad	Hofstraat 1	Mauritshuis	Bestuursgebouw	RM
Willemstad	Hofstraat 1	Affluitloods	Militair gebouw	RM
Willemstad	Kerkring 17	Verenigingsgebouw	Recreatie	RM
Willemstad	Kerkring 19	N.H. Kerk / Koepelkerk	Religieus gebouw	RM
Willemstad	Landpoortstraat ongenum-merd	Oorlogsmonument	Voorwerpen op pleinen ed	RM
Willemstad	Molenpad 28	Kruitmagazijn Bastion Utrecht	Militeir gebouw / Verdedigingswerk	RM
Willemstad	Oostdijk ongenummerd	Muraltmuren	Weg- en waterbouwkundige werken	RM
Willemstad	Oostdijk 24	Poortpalen bij boerderij " de Leeuwenstee"	Voorwerpen op pleinen ed	RM
Willemstad	Raadhuisstraat 2	Raadhuis	Bestuursgebouw	RM
Willemstad	Steenpad 6	Varkenshok	Boerderijen ed	RM
Willemstad	Steenpad 6	Tuin met toegangshek	Groen	RM
Willemstad	Voorstraat 1-3	Herenhuis " De vier heemskinderen"	Herenhuis	RM
Willemstad	Voorstraat 38	Stoeppalen	Voorwerpen op pleinen	RM
Willemstad	ongeadresseerd	Omgrachting, omwalling en singels	Vestingwerken	RM
Willemstad	Maltaweg / Westdijkweg	Voorm. grensafbakening (grenspaal)	Voorwerpen op pleinen ed	GM
Willemstad	Oostdijk 22	Voorm. Stoomgemaal " Eensgezindheid"	Waterwerken	GM
Willemstad	Steenpad ongenummerd	Duiker	Waterwerken	GM
Zevenbergen	Lange Wipstraat 80	Molen Fleur	Molen	RM
Zevenbergen	Noordhaven 102-104	Poortje tussen wonngen	Voorwerpen op pleinen ed	RM
Zevenbergen	Stationslaan 1	Station Zevenbergen	Station	RM
Zevenbergen	Markt 19	R.K. kerk Heilige Bartholomeus	Religieus gebouw	GM
Zevenbergen	Noordhaven 2	Gereformeerde kerk	Religieus gebouw	GM
Zevenbergschen Hoek	Bloemendaalse Zeedijk 39	Huis Bloemendaal, voorm. veerhuis	Handelsgebouw	RM
Zevenbergschen Hoek	De Molensteen 3	Hoekse molen	Molen	RM
Zevenbergschen Hoek	Kerkplein 4	Rooms-Katholieke kerk Heilige Bartholomeus	Religieus gebouw	GM

DORP STAD & LAND

Beleid zonnepanelen voor monumenten
en beschermd stadsgezicht Willemstad

Gemeente Moerdijk

© Dorp, Stad en Land 2019